

Mariona Herrera i Aina Moratinos
Logopedes

Atenció primerenca

Va dirigida a tots els infants que presentin qualsevol **trastorn** en el **desenvolupament** o amb risc de patir-lo, i també a les famílies

ATENCIÓ. Des de petits s'ha de vigilar que els infants no pateixin cap trastorn. ÀNGEL CARBONELL

L'Atenció Primerenca (AP) és el conjunt d'intervencions adreçades a la població infantil de 0-6 anys, a la família i a l'entorn, que té per objectiu donar resposta tan aviat com sigui possible a les necessitats transitòries o permanents que presenten els infants amb trastorns en el desenvolupament, de tipus físic, psíquic o sensorial, o que tenen risc de patir-lo. Totes les accions i intervencions que es duiguin a terme a l'AP han de considerar no sols l'infant, sinó també la família, l'escola i el medi en què viu.

La intervenció es desenvolupa a través de programes individualitzats en què els pares i professionals estableixen els objectius a aconseguir i les estratègies per obtenir-los. L'equip està format per especialistes en AP procedents de l'àmbit sanitari, social i educatiu (metges, psicòlegs, pedagogs, fisioterapeutes, logopedes, etc.), els quals garanteixen entre ells la

coordinació necessària. El desenvolupament infantil en els primers anys es caracteritza per la progressiva adquisició de funcions tan importants com el control postural, l'autonomia de desplaçament, la comunicació, el llenguatge verbal i la interacció social. Aquesta evolució està lligada al procés de maduració del

Recomanacions

El CAPDI (Centre Coordinador d'Atenció Primerenca i Desenvolupament Infantil) va ser creat per la Conselleria de Salut i Consum amb la intenció de millorar l'atenció multidisciplinària i la qualitat de vida dels infants amb alteracions en el desenvolupament o amb el risc de patir-les i de les seves famílies. Té l'objectiu de facilitar la prevenció, detecció, derivació, intervenció i seguiment d'aquests infants.
www.ibsalut.es/ibsalut/ca/professionals/capdi

sistema nerviós, iniciat en la vida intrauterina, i en l'organització emocional i mental. El desenvolupament infantil és el fruit de la interacció entre els factors genètics i els factors ambientals.

El sistema nerviós es troba en la primera infància en una etapa de maduració i de plasticitat important. Aquesta plastici-

tat també dota el sistema nerviós d'una major capacitat de recuperació i reorganització orgànica i funcional, que disminueix de manera important en els anys posteriors. L'evolució dels infants amb alteracions en el desenvolupament dependrà en gran mesura del moment de la detecció i de l'inici de la intervenció. És important

intervenir-hi de manera precoç per tal d'aprofitar la plasticitat cerebral i reduir en la major mesura possible el retard de l'infant. En aquest procés és molt important la família per afavorir la interacció afectiva i emocional i l'eficàcia dels tractaments.

Els trastorns

Quins són els trastorns en el desenvolupament de què parlem?

- trastorns en el desenvolupament motor
- trastorns visuals
- trastorns auditius
- trastorns psicomotors
- trastorns en el desenvolupament cognitiu
- trastorns en el desenvolupament del llenguatge
- trastorns en l'expressió somàtica
- trastorns emocionals
- trastorns de la regulació i comportamentals

Quan es presenten desviacions significatives dels patrons evolutius habituals és convenient consultar un equip d'atenció primerenca. Es consideren signes d'alerta tant les desvi-

acions evolutives de l'infant mateix com aquelles dificultats en l'àmbit sociofamiliar que poden afectar el desenvolupament propi de la criatura.

Els signes d'alerta també es poden trobar en l'infant sa, però es presenten com a manifestacions transitòries i lleugeres; en canvi, en els infants que presenten una desviació en el desenvolupament, aquests signes tenen una rellevància dominant i una persistència.

Signes d'alerta

- passivitat i manca d'interacció amb l'altre
- evitació de la mirada
- contacte visual fixat en estímuls sensorials (infants fixats en la llum, renou, etc.)
- manipulació o conducta estereotipada (moviments repetitius)
- manca d'interès i exploració de l'entorn
- dificultats importants en la regulació dels estats emocionals
- alteracions en l'alimentació, en el son i en el control d'esfínters
- retard motor i alteracions en el to muscular
- impulsivitat, accés de moviment i activitat
- conductes d'inhibició excessiva (mutisme)
- rebuig del contacte amb l'altre o rituals d'aïllament

- agressions als altres i/o a si mateix
- intolerància als canvis i poca tolerància a les frustracions
- poca consciència del perill i del dolor
- absència de joc
- excessives somatitzacions
- alteracions en la comunicació i retard en l'adquisició del llenguatge

Factors de risc en el nin

- prematuritat moderada o extrema
- baix pes en néixer
- hospitalització prolongada
- patologia orgànica

Factors familiars de risc

- angoixa familiar acusada
- manca d'habilitats parentals que afectin el desenvolupament de l'infant

Factors ambientals

- exposició a factors que afectin el desenvolupament de l'infant. ■

